2024/1264

30.4.2024.

UREDBA VIJEĆA (EU) 2024/1264

od 29. travnja 2024.

o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1467/97 o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 126. stavak 14. drugi podstavak,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ([1]),

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ([2]),

u skladu s posebnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

(1) Koordinacija ekonomskih politika država članica u Uniji, kako je predviđena Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (UFEU), podrazumijeva poštovanje općih načela stabilnih cijena, zdravih javnih financija i monetarnih uvjeta te održive platne bilance.

(2) Unijin okvir gospodarskog upravljanja, koji obuhvaća razrađeni sustav koordinacije i nadzora ekonomskih politika država članica, usmjerava države članice pri ostvarivanju ciljeva njihovih ekonomskih i fiskalnih politika. Od Ugovora o Europskoj uniji, sastavljenog u Maastrichtu 7. veljače 1992. ([3]), okvir gospodarskog upravljanja doprinosi postizanju makroekonomske konvergencije, očuvanju dobrih javnih financija i uklanjanju makroekonomskih neravnoteža. Tim su okvirom gospodarskog upravljanja zajedno sa zajedničkom monetarnom politikom i zajedničkom valutom u europodručju stvoreni uvjeti za gospodarsku stabilnost, održiv i uključiv gospodarski rast i veću razinu zaposlenosti građana Unije.

(3) Pakt o stabilnosti i rastu, koji se izvorno sastojao od uredaba Vijeća (EZ) br. 1466/97 ([4]) i (EZ) br. 1467/97 ([5]) te Rezolucije Europskog vijeća od 17. lipnja 1997. ([6]), temelji se na cilju dobrih i održivih javnih financija kao sredstvu za jačanje uvjeta za stabilnost cijena i za snažan održiv i uključiv rast koji se temelji na financijskoj stabilnosti, čime se doprinosi ostvarivanju Unijinih ciljeva za održiv rast i zapošljavanje.

(4) U trećoj fazi ekonomske i monetarne unije države članice u skladu s člankom 126. stavkom 1. UFEU-a imaju obvezu izbjegavati prekomjerni državni deficit.

(5) Unijin okvir gospodarskog upravljanja trebalo bi prilagoditi kako bi se na bolji način uzeli u obzir povećanje heterogenosti fiskalnih položaja, javni dug, gospodarski izazovi kao i druge slabosti u državama članicama. Odlučan odgovor politika na pandemiju bolesti COVID-19 pokazao se vrlo djelotvornim u ublažavanju gospodarskih i socijalnih posljedica krize izazvane tom pandemijom, ali je doveo do znatnog povećanja udjela duga u javnom i privatnom sektoru te ukazao na važnost postupnog, realističnog i održivog smanjenja udjela duga i deficita na razborite razine kojim se potiče rast, čime se osigurava manevarski prostor za protucikličke politike i odgovara na makroekonomske neravnoteže, uz posvećivanje dužne pozornosti ciljevima zapošljavanja i socijalnim ciljevima. Unijin okvir gospodarskog upravljanja istodobno bi trebalo prilagoditi da se olakša svladavanje srednjoročnih

([1]) Mišljenje od 23. travnja 2024. (još nije objavljeno u Službenom listu).
([2]) SL C 290, 18.8.2023., str. 17.
([3]) SL C 191, 29.7.1992., str. 1.
([4]) Uredba Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika (SL L 209, 2.8.1997., str. 1.).
([5]) Uredba Vijeća (EZ) br. 1467/97 od 7. srpnja 1997. o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita (SL L 209, 2.8.1997., str. 6.).
([6]) Rezolucija Europskog vijeća o Paktu o stabilnosti i rastu, Amsterdam, 17. lipnja 1997. (SL C 236, 2.8.1997., str. 1.).

i dugoročnih izazova s kojima se Unija suočava, primjerice postizanjem pravedne digitalne i zelene tranzicije, uključujući klimatske ciljeve utvrđene u Uredbi (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća ([7]), jamčenjem energetske sigurnosti, podupiranjem otvorene strateške autonomije, odgovaranjem na demografske promjene, jačanjem socijalne i gospodarske otpornosti te kontinuirane konvergencije i provedbom Strateškog kompasa za sigurnost i obranu, pri čemu sve od navedenoga zahtijeva reforme i kontinuirane visoke razine ulaganja tijekom idućih godina.

(6) Unijinim okvirom gospodarskog upravljanja trebalo bi promicati dobre i održive javne financije te održiv i uključiv rast te stoga razlikovati države članice uzimajući u obzir njihove gospodarske izazove i izazove u pogledu javnog duga te omogućujući višegodišnje smjerove fiskalnih kretanja za pojedine zemlje, uz istodobno osiguravanje djelotvornog multilateralnog nadzora i poštovanje načela jednakog postupanja.

(7) Kako bi se na temelju referentnih vrijednosti iz članka 126. stavka 2. UFEU-a i Protokola (br. 12) o postupku u slučaju prekomjernog deficita koji je priložen UEU-u i UFEU-u („Protokol br. 12”) osigurao transparentan i zajednički Unijin okvir, bolja provedba multilateralnog nadzora trebala bi biti neophodan element nadzornog okvira na temelju rizika koji dopušta fiskalna kretanja za pojedine zemlje.

(8) Kako bi se pojednostavnio fiskalni okvir Unije i povećala transparentnost, jedinstveni operativni pokazatelj koji se temelji na održivosti duga trebao bi biti osnova za utvrđivanje fiskalnog kretanja i provedbu godišnjeg fiskalnog nadzora za svaku državu članicu. Taj jedinstveni operativni pokazatelj trebao bi se temeljiti na neto primarnim rashodima koje financira država, tj. državnim rashodima bez izdataka za kamate, diskrecijskim mjerama na prihodovnoj strani, rashodima za programe Unije koji su u cijelosti pokriveni prihodima iz fondova Unije, nacionalnim rashodima za sufinanciranje programa koji se financiraju sredstvima Unije, kao i cikličkim elementima rashoda za naknade za nezaposlenost. U skladu s vodećim načelima kojima se Komisija koristi za klasifikaciju transakcija kao jednokratnih i drugih privremenih mjera, te jednokratne transakcije i druge privremene mjere također bi trebalo isključiti iz pokazatelja kretanja neto rashoda. Taj pokazatelj, koji nije zahvaćen djelovanjem automatskih stabilizatora i drugih fluktuacija rashoda izvan izravne kontrole države, pruža manevarski prostor za protucikličku makroekonomsku stabilizaciju.

(9) Postupak u slučaju prekomjernog deficita ako se premaši referentna vrijednost deficita od 3 % bruto domaćeg proizvoda (BDP) iz članka 126. stavka 2. UFEU-a i Protokola br. 12 provjereni je element Unijina okvira fiskalnog nadzora koji djelotvorno utječe na fiskalnu politiku u državama članicama.

(10) Kako bi se ojačao postupak u slučaju prekomjernog deficita ako se premaši kriterij duga od 60 % BDP-a iz članka 126. stavka 2. UFEU-a i Protokola (br. 12), naglasak bi trebao biti na odstupanjima od kretanja neto rashoda koje je Vijeće utvrdilo na temelju Uredbe (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća ([8]).

(11) U skladu s Uredbom (EU) 2024/1263 Vijeće bi, na preporuku Komisije, državi članici moglo dopustiti odstupanje od kretanja neto rashoda koje je Vijeće utvrdilo na temelju te uredbe u slučaju ozbiljnog gospodarskog pada u europodručju ili u Uniji u cjelini, ili u slučaju iznimnih okolnosti izvan kontrole države i koje izrazito utječu na javne financije dotične države članice, pod uvjetom da se time ne ugrozi fiskalna održivost u srednjoročnom razdoblju. Zato takvo odstupanje ne bi trebalo evidentirati na kontrolnom računu niti bi ono trebalo biti razlog za pokretanje postupka u slučaju prekomjernog deficita koji se temelji na dugu.

(12) Pri ocjeni postojanja prekomjernog deficita u skladu s člankom 126. stavkom 3. UFEU-a Komisija bi trebala uzeti u obzir sve relevantne čimbenike. Znatne izazove u pogledu javnog duga u dotičnoj državi članici trebalo bi smatrati ključnim otegotnim čimbenikom.

([7]) Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).

([8]) Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o učinkovitoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 (SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

(13) Uzimajući u obzir rastuće geopolitičke napetosti i sigurnosne izazove te odgovarajuću potrebu da države članice izgrade svoje sposobnosti, povećanje državnih ulaganja u obranu, ako je primjenjivo, trebalo bi smatrati relevantnim čimbenikom pri ocjeni postojanja prekomjernog deficita u skladu s člankom 126. stavkom 3. UFEU-a. Taj bi se čimbenik mogao ocijeniti u odnosu na prosjeke Unije, srednjoročne trendove ili druga relevantna referentna mjerila, uzimajući u obzir i statistička pravila o vremenu evidentiranja rashoda za vojnu opremu.

(14) Kako bi se pratila stvarna odstupanja od kretanja neto rashoda kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2024/1263, Komisija bi trebala uspostaviti kontrolni račun za svaku državu članicu u kojem se tijekom vremena prate godišnja odstupanja. Informacije u kontrolnom računu trebale bi biti osnova za mjere izvršenja. Komisija bi trebala pripremiti izvješće u skladu s člankom 126. stavkom 3. UFEU-a ako udio državnog duga u BDP-u premašuje referentnu vrijednost, ako stanje proračuna nije gotovo uravnoteženo ili nije u višku i ako odstupanja evidentirana na kontrolnom računu države članice prelaze utvrđene godišnje ili sveukupne pragove. Stanje proračuna smatra se gotovo uravnoteženim ako deficit opće države ne prelazi 0,5 % BDP-a.

(15) Korektivno kretanje neto rashoda u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita trebalo bi smanjiti državni deficit ispod referentne vrijednosti od 3 % BDP-a iz članka 126. stavka 2. UFEU-a i Protokola br. 12 do roka koji utvrdi Vijeće. Korektivno kretanje neto rashoda u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita u načelu bi bilo ono koje je izvorno utvrdilo Vijeće, uzimajući u obzir potrebu da se osigura minimalna strukturna prilagodba od 0,5 postotna boda BDP-a u slučaju kršenja kriterija deficita ili u slučaju potrebe da se u pravilu u slučaju kršenja kriterija duga ispravljanja odstupanje od tog kretanja. Ako to izvorno kretanje zbog objektivnih okolnosti više nije izvedivo, Vijeće bi u postupku u slučaju prekomjernog deficita trebalo moći utvrditi drugačije kretanje.

(16) Za države članice na koje se primjenjuje postupak u slučaju prekomjernog deficita, Vijeće bi na preporuku Komisije trebalo i dalje moći produljiti rok za smanjenje prekomjernog deficita ako utvrdi da u europodručju ili u Uniji u cjelini postoji ozbiljan gospodarski pad u skladu s Uredbom (EU) 2024/1263, ili u slučaju iznimnih okolnosti izvan kontrole države i koje izrazito utječu na javne financije pojedine države članice u skladu s Uredbom (EU) 2024/1263, pod uvjetom da se time ne ugrozi fiskalna održivost u srednjoročnom razdoblju.

(17) Određene odredbe Uredbe (EZ) br. 1467/97 koje se odnose na doprinose u drugi stup mirovinskih sustava trebalo bi izbrisati jer je u kretanju neto rashoda koje je utvrdilo Vijeće već trebalo uzeti u obzir gubitak prihoda koji se odnosi na te doprinose.

(18) Neovisne fiskalne institucije dokazale su svoje kapacitete za poticanje fiskalne discipline i jačanje pouzdanosti javnih financija država članica. Kako bi se povećala nacionalna odgovornost, u Unijinom reformiranom okviru gospodarskog upravljanja trebalo bi zadržati savjetodavnu ulogu neovisnih fiskalnih institucija u cilju postupne nadogradnje njihovih kapaciteta. Stalni Europski fiskalni odbor s većom razinom neovisnosti trebao bi imati istaknutiju savjetodavnu ulogu u Unijinu okviru gospodarskog upravljanja.

(19) Trebalo bi utvrditi jasne uvjete za obustavu postupaka u slučaju prekomjernog deficita. Za takvu obustavu deficit bi trebao vjerodostojno ostati ispod referentne vrijednosti od 3 % BDP-a iz članka 126. stavka 2. UFEU-a i Protokola br. 12, a za postupak u slučaju prekomjernog deficita koji se temelji na dugu država članica trebala bi se dokazati usklađenost s kretanjem neto rashoda u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita.

(20) Novčane kazne iz članka 126. stavka 11. UFEU-a ne bi trebalo određivati u minimalnom iznosu, već bi se trebale zbrajati dok se ne poduzmu djelotvorne mjere kako bi bile realni poticaj za usklađenost s pozivima upućenima državama članicama u postupku u slučaju prekomjernog deficita u skladu s člankom 126. stavkom 9. UFEU-a.

(21) Ova je Uredba o izmjeni dio paketa zajedno s Uredbom (EU) 2024/1263 i Direktivom Vijeća (EU) 2024/1265 ([9]). Ovim trima zakonodavnim aktima (dalje u tekstu „reforma okvira gospodarskog upravljanja”) zajedno se uspostavlja reformirani okvir gospodarskog upravljanja Unije kojim se u pravo Unije uključuje sadržaj glave III. („Fiskalni ugovor”) iz Ugovora o stabilnosti, koordinaciji i upravljanju u ekonomskoj i monetarnoj uniji ([10]) od 2. ožujka 2012. („Ugovor o stabilnosti, koordinaciji i upravljanju”), u skladu s člankom 16. tog ugovora. Na temelju iskustva država članica u provedbi Ugovora o stabilnosti, koordinaciji i upravljanju, reforma okvira gospodarskog upravljanja

([9]) Direktiva Vijeća (EU) 2024/1265 od 29. travnja 2024. o izmjeni Direktive 2011/85/EU o zahtjevima za proračunske okvire država članica (SL L, 2024/1265, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([10]) https://www.consilium.europa.eu/media/20399/st00tscg26_en12.pdf.

zadržava srednjoročnu orijentaciju Fiskalnog ugovora kao alata za postizanje proračunske discipline i promicanje rasta. Reforma okvira gospodarskog upravljanja uključuje pojačanu perspektivu pojedine zemlje s ciljem povećanja nacionalne odgovornosti, među ostalim zadržavanjem savjetodavne uloge neovisnih fiskalnih institucija, koja se temelji na zajedničkim načelima iz Fiskalnog ugovora o nacionalnim mehanizmima fiskalne korekcije koje je Komisija predložila u svojoj komunikaciji od 20. lipnja 2012. u skladu s člankom 3. stavkom 2. Ugovora o stabilnosti, koordinaciji i upravljanju. Analiza rashoda bez diskrecijskih mjera na strani prihoda za ukupnu procjenu usklađenosti koja se zahtijeva Fiskalnim ugovorom utvrđena je Uredbom (EU) 2024/1263. Kao i u Fiskalnom ugovoru, privremena odstupanja od srednjoročnog plana dopuštena su samo u iznimnim okolnostima u skladu s Uredbom (EU) 2024/1263 i u skladu s odredbama o kontrolnom računu. Slično kao u Fiskalnom ugovoru, u slučaju znatnih odstupanja od srednjoročnog plana trebalo bi provesti mjere za njihovo otklanjanje u definiranom razdoblju. Reformom okvira gospodarskog upravljanja jačaju se fiskalni nadzor i postupci izvršenja kako bi se ispunila obveza promicanja dobrih i održivih javnih financija te održivog i uključivog rasta. Reforma okvira gospodarskog upravljanja stoga zadržava temeljne ciljeve proračunske discipline i održivosti duga koji su utvrđeni u Fiskalnom ugovoru.

(22) Potrebne su prijelazne odredbe za države članice za koje je pokrenut postupak u slučaju prekomjernog deficita kada reformirani okvir stupi na snagu. Preporuke koje su donesene na temelju članka 126. stavka 7. UFEU-a i pozivi koji su upućeni na temelju članka 126. stavka 9. UFEU-a prije stupanja na snagu ove Uredbe o izmjeni trebalo bi revidirati kako bi bili usklađeni s izmijenjenim odredbama Uredbe (EZ) br. 1467/97. To bi Vijeću omogućilo da utvrdi korektivno kretanje neto rashoda usklađeno s tim novim odredbama za države članice koje su poduzele mjere, bez pokretanja postupka u slučaju prekomjernog deficita.

(23) Budući da pravila postupka u slučaju prekomjernog deficita koji se temelji na deficitu ostaju nepromijenjena, uz minimalno godišnje strukturno poboljšanje od najmanje 0,5 % BDP-a kao referentno mjerilo, u kontekstu znatno promijenjenog okružja kamatnih stopa, Komisija može, u prijelaznom razdoblju 2025., 2026. i 2027., kako se ne bi ugrozili pozitivni učinci Mehanizma za oporavak i otpornost uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća ([11]), prilagoditi referentno mjerilo kako bi se pri utvrđivanju predloženog korektivnog kretanja koje se odnosi na prvi srednjoročni fiskalno-strukturni plan za 2025., 2026. i 2027. uzelo u obzir povećanje plaćanja kamata u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita, pod uvjetom da dotična država članica objasni kako će osigurati provedbu reformi i ulaganja kao odgovor na glavne izazove utvrđene u kontekstu europskog semestra, posebno u preporukama za pojedine zemlje, i odgovoriti na zajedničke prioritete Unije utvrđene u Uredbi (EU) 2024/1263, u skladu s ciljem postizanja zelene i digitalne tranzicije i izgradnje obrambenih sposobnosti.

(24) Uredbu (EZ) br. 1467/97 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.

(25) S obzirom na postojeći rok u okviru Pakta o stabilnosti i rastu, ova bi Uredba trebala hitno stupiti na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije,*

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EZ) br. 1467/97 mijenja se kako slijedi:

1. članci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„*Članak 1.*

1. Ovom se Uredbom utvrđuju odredbe o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita. Cilj je postupka u slučaju prekomjernog deficita spriječiti prekomjerne državne deficite i, ako se pojave, čim prije ih smanjiti, pri čemu se poštovanje proračunske discipline ispituje na temelju kriterija državnog deficita i kriterija državnog duga.

([11]) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

2. Za potrebe ove Uredbe ‚države članice sudionice' znači države članice čija je valuta euro.

3. Primjenjuju se definicije iz članka 2. Uredbe (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća (*).

Članak 2.

1. Premašivanje državnog deficita iznad referentne vrijednosti smatra se iznimnim, u skladu s člankom 126. stavkom 2. točkom (a) drugom alinejom Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), ako je posljedica postojanja ozbiljnog gospodarskog pada u europodručju ili Uniji u cjelini kako je Vijeće utvrdilo u skladu s člankom 25. Uredbe (EU) 2024/1263 ili iznimnih okolnosti izvan kontrole države i koje izrazito utječu na javne financije dotične države članice, u skladu s člankom 26. te uredbe.

Osim toga, premašivanje referentne vrijednosti smatra se privremenim ako proračunske prognoze Komisije upućuju na to da će nakon prestanka ozbiljnog gospodarskog pada ili iznimnih okolnosti iz prvog podstavka deficit pasti ispod referentne vrijednosti.

2. Kada udio državnog duga u bruto domaćem proizvodu (BDP) premašuje referentnu vrijednost, smatra se da se u dovoljnoj mjeri smanjuje i zadovoljavajućom brzinom približava referentnoj vrijednosti u skladu s člankom 126. stavkom 2. točkom (b) UFEU-a ako dotična država članica poštuje svoje kretanje neto rashoda, kako ga je utvrdilo Vijeće.

Komisija priprema izvješće u skladu s člankom 126. stavkom 3. UFEU-a ako udio državnog duga u BDP-u premašuje referentnu vrijednost, ako stanje proračuna nije gotovo uravnoteženo ili nije u višku i ako odstupanja evidentirana na kontrolnom računu države članice premašuju:

(a) ili 0,3 postotna boda BDP-a godišnje;

(b) ili 0,6 postotnih bodova BDP-a sveukupno.

3. Kada priprema izvješće na temelju članka 126. stavka 3. UFEU-a, Komisija uzima u obzir sve relevantne čimbenike navedene u tom članku, u mjeri u kojoj oni znatno utječu na ocjenu usklađenosti dotične države članice s kriterijima deficita i duga.

U izvješću iz članka 126. stavka 3. TFEU-a prema potrebi se razmatra sljedeće:

(a) stupanj izazova povezanih s javnim dugom na temelju metodologije iz članka 10. Uredbe (EU) 2024/1263, razvoj stanja državnog duga i njegova financiranja te povezane čimbenike rizika, posebno strukturu dospijeća, denominaciju valute duga i nepredviđene obveze, uključujući sve implicitne obveze povezane sa starenjem stanovništva i privatnim dugom;

(b) kretanja srednjoročnih proračunskih stanja, uključujući osobito veličinu stvarnog odstupanja od kretanja neto rashoda kako ga je utvrdilo Vijeće, u godišnjem i sveukupnom smislu kako je izmjereno kontrolnim računom;

(c) kretanja srednjoročnog gospodarskog položaja, uključujući potencijalni rast, kretanje inflacije i ciklička kretanja u usporedbi s pretpostavkama na kojima se temelji kretanje neto rashoda kako ga je utvrdilo Vijeće;

(d) napredak u provedbi reformi i ulaganja, što posebno uključuje politike za sprečavanje i ispravljanje makroekonomskih neravnoteža i politike za provedbu zajedničke strategije rasta i zapošljavanja u Uniji, uključujući one koje se podupiru u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća (**) te cjelokupnu kvalitetu javnih financija, posebno djelotvornost nacionalnih proračunskih okvira;

(e) povećanje državnih ulaganja u obranu, ako je primjenjivo, uzimajući u obzir i vrijeme evidentiranja rashoda za vojnu opremu.

Komisija s dužnom i izričitom pozornošću razmatra sve druge čimbenike koje dotična država članica smatra relevantnima za sveobuhvatnu procjenu usklađenosti s kriterijima deficita i duga, a koje je država članica proslijedila Vijeću i Komisiji. U tom se kontekstu posebno razmatraju financijski doprinosi kojima se potiče međunarodna solidarnost i ostvaruju zajednički prioriteti Unije iz članka 13. točke (c) Uredbe (EU) 2024/1263.

4. Vijeće i Komisija donose uravnoteženu opću procjenu svih relevantnih čimbenika, posebno u kojoj mjeri oni kao otegotni ili olakotni čimbenici utječu na procjenu usklađenosti s kriterijima deficita i/ili duga. Ako se država članica suočava sa znatnim izazovima povezanima s javnim dugom iz stavka 3. drugog podstavka ovog članka, to se smatra ključnim otegotnim čimbenikom. Povoljna ciklička gospodarska, proračunska i financijska kretanja ne smatraju se olakotnim čimbenicima, dok se nepovoljna kretanja mogu smatrati olakotnim čimbenicima.

Ako pri procjeni usklađenosti na temelju kriterija deficita udio državnog duga u BDP-u premaši referentnu vrijednost, ti se čimbenici uzimaju u obzir u koracima iz članka 126. stavaka 4., 5. i 6. UFEU-a koji dovode do odluke postojanju prekomjernog deficita samo ako je u potpunosti ispunjen dvostruki uvjet općeg načela – da je prije nego što se ti relevantni čimbenici uzmu u obzir, državni deficit i dalje blizu referentne vrijednosti i da je premašenje referentne vrijednosti privremeno.

Međutim, ti se čimbenici uzimaju u obzir u koracima koji dovode do odluke o postojanju prekomjernog deficita pri procjeni usklađenosti na temelju kriterija duga.

5. Ako se državama članicama dopusti odstupanje od kretanja neto rashoda na temelju članaka 25. i 26. Uredbe (EU) 2024/1263, Komisija i Vijeće u svojoj procjeni mogu odlučiti da neće donijeti zaključak o postojanju prekomjernog deficita.

6. Ako Vijeće na temelju članka 126. stavka 6. UFEU-a odluči da u državi članici postoji prekomjerni deficit, u kasnijim postupovnim koracima iz članka 126. UFEU-a Vijeće i Komisija uzimaju u obzir relevantne čimbenike iz stavka 3. ovog članka jer oni utječu na situaciju u dotičnoj državi članici, uključujući one navedene u članku 5. stavku 2. ove Uredbe, a posebno pri utvrđivanju krajnjeg roka za smanjenje prekomjernog deficita i eventualnog produljenja tog roka. Međutim, ti se relevantni čimbenici ne uzimaju u obzir za odluku Vijeća na temelju članka 126. stavka 12. UFEU-a o stavljanju izvan snage nekih ili svih njegovih odluka na temelju članka 126. stavaka od 6. do 9. i stavka 11. UFEU-a.

(*) Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o učinkovitoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 (SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

(**) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).";

2. članak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 3.

1. Gospodarski i financijski odbor u roku od dva tjedna od donošenja Komisijina izvješća u skladu s člankom 126. stavkom 3. UFEU-a daje mišljenje u skladu s člankom 126. stavkom 4. UFEU-a.

2. Uzimajući u potpunosti u obzir mišljenje iz stavka 1. ovog članka, ako smatra da prekomjerni deficit postoji, Komisija upućuje mišljenje i prijedlog Vijeću u skladu s člankom 126. stavcima 5. i 6. UFEU-a i o tome obavješćuje Europski parlament.

3. Vijeće odlučuje postoji li prekomjerni deficit u skladu s člankom 126. stavkom 6. UFEU-a, u pravilu u roku od četiri mjeseca od datuma izvješćivanja utvrđenih u članku 3. stavcima 2. i 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2009 (*). Ako odluči da prekomjerni deficit postoji, Vijeće istodobno upućuje preporuke dotičnoj državi članici u skladu s člankom 126. stavkom 7. UFEU-a. Vijeće objavljuje svoje odluke na temelju članka 126. stavka 6. UFEU-a.

4. U preporuci Vijeća u skladu s člankom 126. stavkom 7. UFEU-a utvrđuje se rok od najviše šest mjeseci tijekom kojih dotična država članica treba poduzeti djelotvorne mjere. Kada je to opravdano ozbiljnošću situacije, rok za djelotvorne mjere može biti tri mjeseca. U preporuci Vijeća utvrđuje se i rok za smanjenje prekomjernog deficita.

U svojoj preporuci Vijeće zahtijeva i da država članica primijeni korektivno kretanje neto rashoda kojim se osigurava da državni deficit ostane ili se smanji i zadrži ispod referentne vrijednosti u roku utvrđenom u preporuci.

Ako je postupak u slučaju prekomjernog deficita pokrenut na temelju kriterija duga, za godine u kojima se očekuje da će državni deficit premašiti referentnu vrijednost, korektivno kretanje neto rashoda usklađeno je s minimalnom godišnjom strukturnom prilagodbom od najmanje 0,5 % BDP-a kao mjerila.

Ako je postupak u slučaju prekomjernog deficita pokrenut na temelju kriterija duga, korektivno kretanje neto rashoda barem je jednako zahtjevno kao kretanje neto rashoda koje je Vijeće utvrdilo u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2024/1263 i u pravilu ispravlja sveukupna odstupanja kontrolnog računa do roka koji odredi Vijeće.

5. Dotična država članica u roku propisanom u stavku 4. ovog članka izvješćuje Vijeće i Komisiju o mjerama koje je poduzela kao odgovor na preporuku Vijeća na temelju članka 126. stavka 7. UFEU-a. Izvješće sadržava ciljeve za državne rashode i prihode te za diskrecijske mjere u skladu s preporukom Vijeća na rashodovnoj i prihodovnoj strani, kao i informacije o poduzetim mjerama i prirodi mjera predviđenih za ostvarenje ciljeva. Država članica objavljuje to izvješće. Država članica može pozvati relevantnu neovisnu fiskalnu instituciju da izradi neobvezujuće, zasebno izvješće o dostatnosti poduzetih i predviđenih mjera s obzirom na ciljeve.

6. Vijeće može, na preporuku Komisije, odlučiti donijeti revidiranu preporuku na temelju članka 126. stavka 7. UFEU-a u sljedećim slučajevima:

(a) ako su poduzete djelotvorne mjere kao odgovor na takvu preporuku i ako se primjenjuju uvjeti iz članka 26. Uredbe (EU) 2024/1263; ili

(b) ako se primjenjuju uvjeti iz članka 25. Uredbe (EU) 2024/1263.

U revidiranoj preporuci može se osobito produljiti rok za smanjenje prekomjernog deficita u pravilu za godinu dana.

(*) Uredba Vijeća (EZ) br. 479/2009 od 25. svibnja 2009. o primjeni Protokola o postupku u slučaju prekomjernog deficita priloženog Ugovoru o osnivanju Europske zajednice (SL L 145, 10.6.2009., str. 1.).";

3. članak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 4.

1. Kada razmatra jesu li poduzete djelotvorne mjere kao odgovor na njegove preporuke upućene u skladu s člankom 126. stavkom 7. UFEU-a, Vijeće svoju odluku temelji na izvješću koje je dotična država članica podnijela u skladu s člankom 3. stavkom 5. ove Uredbe i njegovom provedbom, kao i na svim drugim objavljenim i dovoljno detaljnim odlukama vlade dotične države članice.

Kada u skladu s člankom 126. stavkom 8. UFEU-a Vijeće utvrdi da dotična država članica nije poduzela djelotvorne mjere, ono sukladno tome izvješćuje Europsko vijeće.

2. Bilo koja odluka Vijeća na temelju članka 126. stavka 8. UFEU-a o objavi svojih preporuka kada je utvrđeno da nisu poduzete djelotvorne mjere donosi se odmah po isteku roka utvrđenog u skladu s člankom 3. stavkom 4. ove Uredbe.";

4. članak 5. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Svaka odluka Vijeća o pozivu dotičnoj državi članici sudionici da poduzme mjere za smanjenje deficita u skladu s člankom 126. stavkom 9. UFEU-a donosi se u roku od dva mjeseca od odluke Vijeća na temelju članka 126. stavka 8. UFEU-a kojom se utvrđuje da nisu poduzete djelotvorne mjere. U pozivu Vijeće zahtijeva da država članica provede korektivno kretanje neto rashoda u skladu sa zahtjevima utvrđenima u članku 3. stavku 4. ove Uredbe. Vijeće navodi i mjere koje pogoduju ostvarenju korektivnog kretanja neto rashoda.";

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Vijeće može, na preporuku Komisije, odlučiti donijeti revidirani poziv na temelju članka 126. stavka 9. UFEU-a u sljedećim slučajevima:

(a) ako su poduzete djelotvorne mjere kao odgovor na takav poziv i ako se primjenjuju uvjeti iz članka 26. Uredbe (EU) 2024/1263; ili

(b) ako se primjenjuju uvjeti iz članka 25. Uredbe (EU) 2024/1263.

U revidiranom pozivu može se osobito produljiti rok za smanjenje prekomjernog deficita u pravilu za godinu dana.”;

5. u članku 6. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Kada razmatra jesu li poduzete djelotvorne mjere kao odgovor na njegov poziv upućen u skladu s člankom 126. stavkom 9. UFEU-a, Vijeće svoju odluku temelji na izvješću koje je dotična država članica podnijela u skladu s člankom 5. stavkom 1.a ove Uredbe i njegovom provedbom, kao i na svim drugim javno objavljenim i dovoljno detaljnim odlukama vlade dotične države članice. Uzima se u obzir rezultat nadzorne misije koju Komisija provodi u skladu s člankom 10.a ove Uredbe.”;

6. članak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 8.

1. Svaka odluka Vijeća na temelju članka 126. stavka 11. UFEU-a o pooštrenju sankcija donosi se najkasnije dva mjeseca od datuma izvješćivanja na temelju Uredbe (EZ) br. 479/2009.

2. Svaka odluka Vijeća na temelju članka 126. stavka 12. UFEU-a o stavljanju izvan snage nekih ili svih njegovih odluka donosi se što prije, a u svakom slučaju najkasnije dva mjeseca od datuma izvješćivanja na temelju Uredbe (EZ) br. 479/2009.

3. Odluka Vijeća donosi se na temelju članka 126. stavka 12. UFEU-a samo ako je deficit smanjen ispod referentne vrijednosti i Komisija predviđa da će takav ostati u tekućoj i sljedećoj godini te ako je postupak u slučaju prekomjernog deficita pokrenut na temelju kriterija duga, a dotična je država članica ispoštovala korektivno kretanje neto rashoda koje je Vijeće utvrdilo u skladu s člankom 3. stavkom 4. ili člankom 5. stavkom 1. ove Uredbe.”;

7. u članku 9. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Postupak u slučaju prekomjernog deficita stavlja se u mirovanje ako:

(a) dotična država članica postupa u skladu s preporukama upućenima u skladu s člankom 126. stavkom 7. UFEU-a;

(b) dotična država članica sudionica postupa u skladu s pozivima upućenima u skladu s člankom 126. stavkom 9. UFEU-a.”;

8. članak 10. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 10.

1. Vijeće i Komisija redovito prate provedbu mjera:

— koje je dotična država članica poduzela kao odgovor na preporuke upućene na temelju članka 126. stavka 7. UFEU-a,

— koje je dotična država članica sudionica poduzela kao odgovor na pozive upućene na temelju članka 126. stavka 9. UFEU-a.

2. Ako se mjere države članice sudionice ne provode ili ako se pokaže da su, prema mišljenju Vijeća, nedostatne, Vijeće odmah donosi odluku na temelju članka 126. stavka 9. odnosno 11. UFEU-a.

3. Ako stvarni podaci na temelju Uredbe (EZ) br. 479/2009 upućuju na to da država članica sudionica nije smanjila prekomjerni deficit u roku utvrđenom u preporukama izdanima na temelju članka 126. stavka 7. UFEU-a ili pozivima upućenima na temelju članka 126. stavka 9. UFEU-a, Vijeće odmah donosi odluku na temelju članka 126. stavka 9. odnosno 11. UFEU-a”;

9. članak 10.a mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Komisija osigurava trajan dijalog s tijelima države članice u skladu s ciljevima ove Uredbe. U tu svrhu Komisija osobito provodi misije u svrhu procjene aktualnog gospodarskog stanja u državi članici i identifikacije svih rizika ili poteškoća pri usklađivanju s ciljevima ove Uredbe te omogućuje razmjenu mišljenja s drugim relevantnim dionicima, među ostalim s neovisnim nacionalnim fiskalnim institucijama.”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Nakon što Vijeće donese poziv na temelju članka 126. stavka 9. UFEU-a, te ako to zatraži parlament dotične države članice, Komisija može predstaviti svoju procjenu gospodarskog i fiskalnog stanja u državi članici. Pojačani nadzor može se za potrebe praćenja na licu mjesta uvesti za države članice kojima su upućeni preporuke i pozivi slijedom odluke na temelju članka 126. stavka 8. UFEU-a i odluka na temelju članka 126. stavka 11. UFEU-a. Dotične države članice pružaju sve potrebne informacije za pripremu i izvršavanje misije.";

10. članak 12. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 12.

1. Novčana kazna iznosi do 0,05 % najnovije procjene BDP-a za šestomjesečno razdoblje prethodne godine i plaća se svakih šest mjeseci sve dok Vijeće ne ocijeni da je dotična država članica poduzela djelotvorne mjere kao odgovor na poziv upućen na temelju članka 126. stavka 9. UFEU-a.

2. U svakom šestomjesečnom razdoblju nakon onog u kojem je izrečena novčana kazna sve do stavljanja izvan snage odluke o postojanju prekomjernog deficita Vijeće procjenjuje je li dotična država članica sudionica poduzela djelotvorne mjere kao odgovor na poziv Vijeća u skladu s člankom 126. stavkom 9. UFEU-a. Ako dotična država članica sudionica ne postupi u skladu s pozivom Vijeća, Vijeće u skladu s člankom 126. stavkom 11. UFEU-a u toj šestomjesečnoj procjeni odlučuje o pojačanju sankcija.";

11. članci 14. i 15. zamjenjuju se sljedećim:

„Članak 14.

U skladu s člankom 126. stavkom 12. UFEU-a, Vijeće stavlja izvan snage sankcije iz prve i druge alineje članka 126. stavka 11. UFEU-a, ovisno o znatnosti napretka koji je dotična država članica sudionica postigla u smanjenju prekomjernog deficita.

Članak 15.

U skladu s člankom 126. stavkom 12. UFEU-a, Vijeće stavlja izvan snage sve preostale sankcije ako je odluka o postojanju prekomjernog deficita stavljena izvan snage. Novčane kazne uvedene u skladu s člankom 12. ove Uredbe ne nadoknađuju se dotičnoj državi članici sudionici.";

12. članak 16. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 16.

Novčane kazne iz članka 12. čine opći prihod proračuna Unije.";

13. članak 17. briše se.

14. članak 17.a zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 17.a

1. Komisija do 31. prosinca 2030. i svakih pet godina nakon toga priprema izvješće o primjeni ove Uredbe.

U tom se izvješću preispituje:

(a) djelotvornost ove Uredbe u postizanju njezina cilja iz članka 1. stavka 1.; i

(b) napredak u osiguravanju bolje koordinacije ekonomskih politika i održive konvergencije gospodarskih rezultata država članica u skladu s UFEU-om.

2. Izvješću iz stavka 1. prema potrebi se prilaže prijedlog za izmjenu ove Uredbe.

3. Izvješće iz stavka 1. se prosljeđuje Europskom parlamentu i Vijeću.";

15. umeće se sljedeći članak:

„*Članak 17.b*

Vijeće na preporuku Komisije donosi revidiranu preporuku na temelju članka 126. stavka 7. UFEU-a ili revidirani poziv na temelju članka 126. stavka 9. UFEU-a državama članicama kojima je 30. travnja 2024. upućena preporuka na temelju članka 126. stavka 7. UFEU-a ili poziv na temelju članka 126. stavka 9. UFEU-a i koje su poduzele djelotvorne mjere.

Vijeće donosi revidiranu preporuku ili revidirani poziv zajedno s preporukom na temelju članka 17. Uredbe (EU) 2024/1263 kojom se utvrđuje kretanje neto rashoda.”;

16. Prilog se briše.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Luxembourgu 29. travnja 2024.

Za Vijeće

Predsjednik

D. CLARINVAL